

عنوان مقاله:

گذار به تمدن نوین اسلامی از طریق تاب آور سازی جامعه ایرانی در مقابل عدم قطعیت های آینده

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات بنیادین تمدن نوین اسلامی، دوره 2، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسنده:

تقی پارسامهر - پژوهشگر آینده پژوهی و علوم اجتماعی پژوهشکده دانشگاه امام خمینی (ره)

خلاصه مقاله:

امروزه جامعه ایرانی انواع مخاطرات، تنش ها، حتی بحران های کم سابقه ای را در حوزه های مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، زیست محیطی و... تجربه کرده است. چنین به نظر می رسد که باگذشت زمان، مخاطرات و بحران های تازه تری ظهور می کنند و ثبات و پایداری جوامع را در معرض فروپاشی قرار می دهند. یعنی در جهان آینده گویا هیچ جامعه و تمدنی نمی تواند در برج و بارویی دور از غرش شوک ها و ضربات سهمگین عدم قطعیت ها، آسوده و آرام یابد. شاید بتوان در ارتباط با تمدن اسلامی آینده، چهار حوزه تمدنی شامل ایران، عربستان سعودی، مصر، و ترکیه را به عنوان پیشران های مهم تمدنی در نظر گرفت. یعنی این چهار حوزه بیش از دیگران، ادعای تمدنی دارند. در این میان، ایران اسلامی، انقلاب اسلامی را به پیروزی رساند، توانسته حکومت و دولت اسلامی تشکیل دهد، و درصدد شکل دهی به امتداد این کلیت اسلامی، یعنی پی ریزی جامعه و اعتلای تمدن اسلامی است. به نظر می رسد که توفیق در امر پی ریزی جامعه و تمدن اسلامی در برقراری نسبت مطلوب تمدن با پایداری جامعه در افق بلندمدت است، چراکه تمدن امری بلندمدت است. تاب آور سازی، رویکردی است انضمامی با توجه به واقعیت شرایط جامعه ایرانی، برای ریل گذاری جامعه اسلامی ایرانی به سوی ایجاد جامعه پایدار. تاب آوری واسطه ای است برای گذار به جامعه پایداری، و جامعه پایدار زمینه سازی آینده تمدنی است در قالب ظهور یا تقویت تمدن اسلامی که ظهور آن قبلاً رخ داده است. و حالا باید اعتلاء یابد. خط مشی های تاب آور سازی جامعه ایرانی اسلامی را به سمت مراقبت از قابلیت های راهبردی در مواجهه با عدم قطعیت های آینده و بازیابی سریع پس از تأثیر گذاری شوک ها و مخاطرات راهبردی، سوق می دهد. حفظ قابلیت های راهبردی در فراز و فرود عدم قطعیت ها، زمینه را برای پایداری و ظهور تمدن نوین آماده می سازد از این دیدگاه، لوازم تمدنی امری ضروری و حیاتی است، چراکه هیچ تمدنی از هیچ آغاز نمی شود، بلکه تمدن ها به قابلیت های انباشته شده و تاریخی خود متکی هستند. بر فراز این انباشتگی تاریخی از قابلیت ها و ظرفیت ها، امکان رویش های نوین میسر می شود. مفروض اساسی این تحقیق این است که تمدن نوین از آسمان انتزاع و خلأ نازل نخواهد شد، بلکه تمدن نوین آینده در فراگردهای تاریخی و اجتماعی جامعه به تکوین و ظهور می رسد. بنابراین با افزایش تاب آوری جامعه ایرانی و غلبه بر عدم قطعیت های آینده، از طریق واکنش و بازیابی مناسب، قابلیت های امکانی را برای پایداری بلندمدت، و سپس ظهور تمدن نوین یا اعتلای آن را، مهیا می سازد. در این تحقیق، از روش توصیفی- تحلیلی و مصاحبه با نخبگان استفاده شده است. یافته های این مقاله می تواند مورد استفاده آینده پردازان تمدنی، و خط مشی اندیشان کلان قرار گیرد.

کلمات کلیدی:

شوک های آینده، واکنش و بازیابی، خط مشی های انطباقی، تاب آوری جامعه، پایداری بلندمدت، تکوین تمدنی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1143787>

